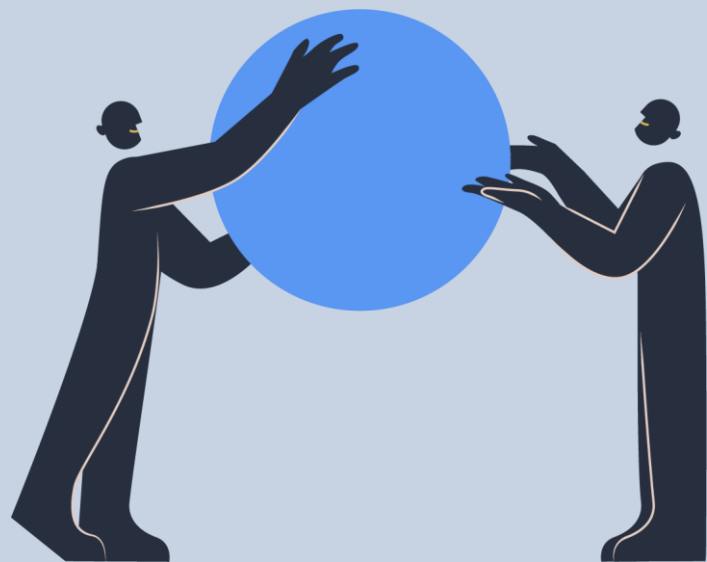

Nasjonal verktøykasse for deling av data

En prosessveileder på nett

Virksomheter skal legge til rette for deling og gjenbruk av data. Data er en fellesressurs som gjennom deling og gjenbruk gir store gevinster for forvaltningen, innbyggere, næringsliv og frivillige organisasjoner.

Verktøykassen skal utvikles basert på behov

Hvordan kan dere bidra til at verktøykassen svarer på behovene?

Hva er Nasjonal verktøykasse for deling av data

- En prosessveileder som inneholder beskrivelse av hva datakonsument og datatilbyder må gjøre når de skal dele data og hvilke verktøy de kan benytte
- Den inneholder caser og eksempler på hvordan datadeling gjennomføres mellom virksomheter og hvilke verktøy de har tatt i bruk
- Nasjonal verktøykasse for deling av data ble lansert på nett 26.01.2021

Nasjonal verktøykasse for deling av data

Datadeling gir bedre tjenester for alle, men det er mye å huske på både for deg som har data å dele, og deg som gjerne vil ha fatt i data fra andre. Her har vi samlet verktøy og ressurser som skal hjelpe deg gjennom stegene i prosessen.

Bruke data fra andre

Se hvilke steg datakonsumenten må gjennom for å få tak i data og hvilke verktøy du kan benytte.

Dele data med andre

Se hvilke steg datatilbyder må gjennom for å dele data og hvilke verktøy du kan benytte.

Hvordan er veilederen bygget opp

Steg 1: Kartlegge behov for data

Få oversikt over egen informasjon og egne data, og vurder hva dere trenger.

Steg 2: Finne og vurdere data

Finn kilde til dataene dere ønsker, og vurder kvaliteten på dem.

Steg 3: Be om tilgang til data

Ha klart for deg hvilke data du har behov for og om du har lov til å behandle dem

Steg 4: Få tilgang til data

Etabler tekniske løsninger for datautveksling og operasjonaliser samarbeidet med datatilbyder.

Steg 5: Motta data

Etabler gode drift og forvaltningsrutiner for løsninger og avtaler i samarbeid med datatilbyder.

Sjekkliste for datakonsument

Hva du må huske på, og hva må du å få på plass i hvert enkelt steg

Et verktøy er en ressurs

Roller og ansvar

Løsninger

Verktøy du kan bruke for å utveksle data med kommunal sektor:

[FINT](#) skal sørge for bedre integrasjoner og dataflyt innen alle tjenesteområder i fylkeskommunene, gjennom en kombinasjon av en standardisert informasjonsmodell og tilgjengeliggjøring av informasjon over åpne programmerbare grensesnitt (API).

[Fiks-plattformen](#) tilbyr tjenester for deling av data mellom virksomheter. Tjenesten er Fiks-plattformen en asynkron integrasjonsplattform mellom maskin-til-maskin eller maskin-til-menneske via et nettlesergrensesnitt. Sikkerhet er en sentral del av Fiks-plattformen hvor tiltak innenfor bruk, informasjonsinnhold, teknologier og kvalitetssikring vurderes løpende i forbindelse med utviklingen av tjenestene.

Verktøy du kan bruke:

[Felles Datakatalog](#) gir en oversikt over hvilke data de ulike offentlige virksomhetene har, hvordan de henger sammen og hva de betyr. Videre tilbyr den en registreringsløsning for datasett, begreper og APler.

[Digitalarkivet](#) og [Arkivportalen](#) gir en oversikt over hvilke historiske data de ulike bevaringsinstitusjonen i Norge forvalter, og hva slags skjermingshjemler som er knyttet til datasettene.

Verktøy du kan bruke:

[Nasjonalt ressurscenter for deling av data](#) har spisskompetanse på sammenhengen mellom juss og teknologi, og har som oppgave å fremme deling og bruk av data ved å spre kunnskap og ved å utvikle regelverket på området.

[Retningslinjer for roller og ansvar](#) ved deling av taushetsbelagte data i offentlig sektor gjelder både for tilbyder og konsument av data. Retningslinjene for delingsprosessene er skalerbare, profesjonelle og effektive – og gir en gjeldende rett.

Regelverk

Verktøy du kan bruke:

[Orden i eget hus](#) inngår som en del av [rammeverk for informasjonsforvaltning](#) og er en veileder som blant annet beskriver hvordan en virksomhet kan organisere arbeid med informasjonsforvaltning, rydde, beskrive og gjøre tilgjengelig sine beskrivelser av datasett, begreper osv.

Avtaler

Standarder

Når vi skal dele data
må vi vite hvem vi deler data med

En klinikk som driver **smertebehandling** ved et sykehus eller et sykehjem, foreskriver medisiner som ofte er forbundet med **høy risiko**. De er derfor underlagt et **eget regelverk** og de har **egne grenser for hvor store mengder smertelindrende medisin de har lov til å forskrive**.

Det er nødvendig å ha tilstrekkelig god oversikt og **kontroll over systemet** som brukes til forskrivning av denne typen legemidler og konteksten for bruk.

Helsepersonellet må ha **riktige autorisasjoner**, og forskrivningen må skje i forbindelse med **behandling av en pasient i en avdeling som driver med smertebehandling**.

Veileder for virksomhetsautentisering

- Veilederen skal bidra til gode og forutsigbare prosesser ved identifisering og adressering av rett mottaker på tvers av virksomheter og sektorer
- Virksomhetssertifikat er den vanligste måten å autentisere eller kontrollere en virksomhets identitet
- Det finnes ingen standardisert måte å autentisere deler av en virksomhet
- Spesielt beskrives beste praksis når data skal deles med mottakertyper som per i dag ikke kan registreres i Enhetsregisteret, disse kalles virksomhet uten registreringsrett

Virksomhetsautentisering

- Veilederen beskriver hvordan datatilbyder og datakonsument må samhandle for å sikre at rett enhet mottar dataene
- Beste praksisbeskrivelsen tar utgangspunkt i løsninger vi har i dag
- Det er anbefalt videre utredning for en eventuell utvidelse av registreringsretten i Enhetsregisteret, behov for å etablere en ny tillitsprosess og en eventuell ny fellesløsning for utstedelse av systemspesifikke nøkler

Utfordringsbildet ved bruk av virksomhetssertifikat

Det er i mange tilfeller påkrevd at samhandling mellom delingsaktørene kan avgrenses til å skje direkte mellom avdelinger på et lavt nivå i organisasjonshierarkiet eller med virksomheter uten organisasjonsnummer.

Juridiske vurderinger relevante for virksomhetsautentisering

Her kan du lese om noen juridiske vurderinger som kan være relevante for forslagene til forbedringer av dagens virksomhetsautentisering.

Veileder

Identifisering

Mottaker av data må kunne få sin egen identitet slik at rett mottaker kan identifiseres ved datautveksling.

Adressering

Det er viktig å tilby mekanismer som sørger for at kun enheter i et organisasjonshierarki som skal ha tilgang til data, får denne tilgangen og ingen andre.

Sertifikatbehandling, logging og sporing

Det er i den operative daglige forvaltningen av tjenester at sikkerheten blir ivaretatt.

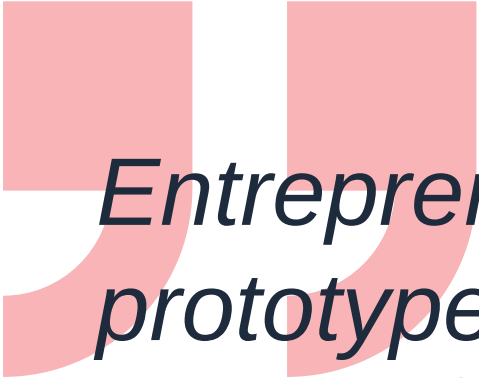
Autentisering

Autentisering handler om gode prosesser, løsninger og kontrollmekanismer for å sikre at mottakers identitet er korrekt.

Små og mellomstore bedrifter

Nasjonal verktøykasse for deling av data og Datafabrikken

Entreprenøren ønsker å bruke tid til å verdiøke og prototype forretningsmodeller, ideer og konsepter fremfor å bruke tid på å få tilgang til, skaffe, samle og strukturere data.

Ref: Strategi fra MIT REAP Oslo og Viken

- Konseptversjonen av Datafabrikken lanseres i slutten av juni og nasjonal verktøykasse vil være en integrert del av denne
- Det vil bli en «lettere» versjon av verktøykassen som presenteres på Datafabrikken med hovedfokus på datakonsumenten
- Nasjonal verktøykasse skal hjelpe SMBer med å finne og få tilgang til data
- Det nye brukerforumet «Datalandsbyen» vil være et viktig verktøy for både de som tilbyr data og de som skal bruke data

Verktøykassen skal utvikles basert på behov

Skal din virksomhet i gang med et datadelingsprosjekt?

Vil du bidra til å utvikle nasjonal verktøykasse for deling av data?

En grunnleggende forutsetning for å dele data er at vi vet hvilke data som finnes hvor, hva de betyr og hvorvidt dataene kan deles.

Ref: Én digital offentlig sektor